

בש"פ 5140/20 - יاري גבריאל ווسترלונד נגד היועץ המשפטי לממשלה

בבית המשפט העליון

בש"פ 5140/20

לפני: כבוד השופט י' אלרון

העורר: יاري גבריאל ווسترלונד

נ ג ד

המשיב: היועץ המשפטי לממשלה

ערר על החלטתו של בית המשפט המ徇ז בירושלים ב-
תה"ג 20-06-55616 מיום 16.7.2020 שניתנה על
ידי כב' השופטת חנה מרום לומפ

תאריך הישיבה: ז' באב התש"ף (28.7.2020)

בשם העורר: עו"ד אריק בוקאטמן; עו"ד ואדים שוב

בשם המשיב: עו"ד חנה ליב; עו"ד אביטל ריבנר

מתורגמנית: גב' אריא פריס

ההחלטה
**

1. לפנוי ערר על החלטת בית המשפט המ徇ז בירושלים (השופטת ח' מ' לומפ) בתה"ג 20-06-55616 מיום 16.7.2020, בגיןה הורה על מעצר העורר עד להסגרתו לפינלנד.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסקי דין

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין

2. ביום 23.6.2020 הגיש המשיב עתירה להכריז על העורר כבר הסגירה, לפי סעיף 3 לחוק ההסגרה, התשי"ד - 1954 (להלן: **חוק ההסגרה**), בהתאם לבקשת ההסגרה שהגישה ממשלה פינלנד מיום 14.5.2018 על יסוד האמנה האירופית בדבר הסגירה (כ"א 647, כרך 17 בעמ' 87).

על פי המתואר בבקשת ההסגרה, בין השנים 2009-2006 היה העורר בעל שליטה בחברת קוסמטיקה (להלן): החברה. במסגרת זו, מכר העורר מכשירים לטיפול קוסמטי לחברת פיננסית, והציג למכוני יופי שונים לשכור ממנה את המכשירים תוך התיחסות כי יוכל להשיב אותן במהלך תקופת ניסיון מוגדרת. ואולם, העורר הונהן את החברה הפיננסית, הן את מכוני היופי; רשם מידע חלקו או מטענה בספריה החשבונות של החברה בשנים 2009-2008; והעביר מחשבונותו - לאחר שהיא שקרה בחובות - כספים ונכסים במטרה להבריחם מנושיה.

עוד נטען בבקשת ההסגרה, כי ביום 30.11.2015 נדחה ערעורו של העורר בבית המשפט לערעורים של הלסינקי, וביום 30.11.2015 ניתן בית המשפט לערעורים את החלטתו להמיר שניים מתוך הראשונים של מרמה בנסיבות חמימות בעבירות מרמה, והחליט לנכונות מתוקופת ריצוי העונש 3 ימים בהם היה במעצר ובכך העמיד את העונש הנוטר לריצוי על 3 שנים, 11 חודשים ו-27 ימים. מלבד כך דחה את הערעורים.

לבסוף נטען בבקשת ההסגרה, כי בבקשת רשות ערעור שהגיש העורר לבית המשפט העליון של פינלנד נדחתה ביום 24.8.2016, כך שפסק הדין בעניינו הפרק לחלוות.

3. בד בבד עם הגשת העתירה לבית המשפט המחויז בירושלים, הוגשה בקשה למעצר לפי סעיף 5 לחוק ההסגרה, עד למתן החלטה בעתירה בהסגרה, שבגדירה נטען כי קיימתUILת מעצר שעוניינה בחשש להימלטו מהאיامت הדין, ובפרט נוכח העובדה שלא התייצב לרצות את עונש המאסר בפועל שנגזר עליו כאמור לעיל; וכי מצטרף לכך "שיעור מכרייע" שעוניינו עמידה בהתחייבותה הבינלאומית של ישראל ביחס להליכי הסגרה.

4. בדין שנערך ביום 16.7.2020 הודיע העורר על הסכמו להסגרה, וכן כי הוא מוותר על זכותו לערער על הכרזתו כבר הסגירה בפניו בית משפט זה.

נוכח האמור, הכריז בית המשפט המחויז על העורר כבר הסגירה לפינלנד, והוא על הורתתו במעצר מאחוריו סורג ובריח עד להסגרתו בפועל.

בקשת העורר לבחון את אפשרות שחררו לחЛОפת מעצר - נדחתה.

נקבע כי משעה שהוכרז העורר כבר הסגירה והוא צפוי לרצות עונש מאסר בפינלנד, החשש מפני הימלטו מהו ממשועות; וכי "בhaiuder יכולת להפקיד ערביות כספיות ממשועות", ומכיון שהמפתחים שהוצעו הם בני משפחתו של העורר, יש קושי בחולפת מעצר זו, ואין מקום לבחון אותה כלל בשלב זה.

יחד עם זאת, צוין כי ככל שהעורר לא יוסגר לפינלנד בתוך 90 ימים, ותוגש בקשה נוספת להארצת תוקף ההכרזה

על הסגرتו, תישקל האפשרות לשחררו לחולופת מעצר.

טענות הצדדים בערר

5. מכאן העורר שלפניי, שבו נתקבש להורות על מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני ואנושי ובתנאים מגבילים נוספים.

לטענת העורר, אף שהוכraz כבר הסגירה, לא היה מקום להימנע מבחינה האם ניתן להשיג את תכילת מעצרו בדרך של חלופת מעצר. לשיטתו, העובדה שלא הילך משפטו ביחס להסגירתו, ואף יותר על זכותו לערער על הכרזת ההסגירה, מלמדת על נוכנותו לשאת בעונשו ולא להימלט מהדין.

בהקשר זה נטען, כי העורר לא הסתר מהרשויות בישראל את שמו האמיתי; רשם את מענו יחד עם משפחתו באופן גלוי; יש לו שני ילדים מנישואיו עם אישה ישראלית; והגעתו ארציה בשנת 2016 - בטרם נעשה פסק הדין בעניינו חלוט - באה על רקע צרכיה הרפואיים של בתו.

עוד נטען, כי קיימים שיקולים נוספים לשחרורו של העורר לחולופת מעצר, וביניהם, גילו ומצבו הרפואי; העובדה כי בקשת ההסגירה הוגשה על ידי ממשלת פינלנד למלטה משבטים טרם הגיע המשיב עתירה להסגירה; היעדר מסוכנות סטטוטורית בעבירות שבгинן הורשע; גזר דיןו שאינו עולה על 4 שנות מאסר; והמצב השורר במדינה עקב התפרצויות נגיף הקורונה.

לבסוף, נטען כי עקב קשיים אובייקטיביים הקשיים בתיאום העברת עצורים בין מדינות בימים אלו, אין כל צפי להסגירתו של העורר לפינלנד; כי מצבו הרפואי מתדרדר לנוכח היעדר טיפול אפקטיבי, מצד שירות בית הסוהר, במחלות הרקע שהוא סובל; וכי בנסיבות אלה, לא היה מקום להותירו מאחורי سور גבריה למשך 90 ימים ללא בחינת חלופת מעצר בעניינו.

6. בדיון שנערך לפניי שבו בא-כח המשיב על טענותיהם, והדגישו הן את נוכנותו של העורר לשאת בעונשו, אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, בהסכמה המידית להסגירתו תוך יותר על זכות העורר הקניה לו; הן את ההתרדרות במצבו הרפואי במהלך תקופת מעצרו, שאת סימנה ניתן היה לראות על פניו של העורר בעת הדיון.

7. מנגד, בא-כח המשיב התנגדו לקבלת העורר.

לשיטתן, יציאת העורר מפינלנד לישראל לאחר שנגזר עונשו, מצביעה על חשש מובנה שלפיו הוא עשוי לנסوت להימלט מריציו בעונשו, בשנית, לאחר שהוכraz כבר-הסגירה. לפיכך, כאשר הורשע העורר בדיון וחזקת החפות אינה עומדת לו, נקודת האיזון משתנה לחובתו, ואין מקום לשחררו לחולופת מעצר.

עוד נטען, כי לאחר שהעורר ובת זוגו פשטו רגל, ואין ביכולתם לשאת ב"הפקדה ממשמעותית", הרי שלא היה צריך אף בהגשת תסקير מעצר בעניינו, שכן בנסיבות אלה, מדובר "בחלופה לא רצינית ולא ממשית".

לבסוף, נטען כי חרף המצב השורר בעקבות מגיפת הקורונה han בישראל והן בפינלנד מתקיימים בימים אלו מגעים להסדרת הסגרתו של העורר לפינלנד, ואולם לא ניתן לבצע את ההסגרה עד לחלק 30 ים מעת הכרזתו כבר הסגרה, מאחר ובפרק זמן זה עדין עומדת לו הזכות לערער על הכרזה זו.

דין והכרעה

8. לאחר שענייתי בערר ובנספחיו, ושמעתה את טענות הצדדים בדיון שנערך לפני, באתי לכל מסקנה כי דין הערע להתקבל באופן חלק.

9. המסגרת הנורמטיבית לעניינו מצויה בהוראות חוק סדר הדין הפלילי (סמכוות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), אשר חלות, בשינויים המתיחסים, אף על מעצרו של אדם במסגרת היליכי הסגרתו למדינה אחרת בהתאם לחוק ההסגרה (בש"פ 8643/12 בימי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 13; (בש"פ 1084/20 פליקס נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 15 (26.2.2020); להלן: עניין פליקס)).

בהתאם לכך, כבר הודגש בפסקת בית משפט זה, כי על אף האינטרס הציבורי שעניינו בקיום התח"bijויתה של מדינת ישראל בחו"ל הבינלאומית, אין מדובר בשיקול מכריע (בש"פ 5477/17 עמר נ' מדינת ישראל, פסקה 20 ((19.9.2017)).

אינטרס זה, חשוב ככל שהוא, אינו עולה כדי עילת מעצר עצמאית, אלא הוא אחד מן השיקולים שעל בית המשפט להביא בחשבון במסגרת ערכית האיזון בין שאלת קיומן של עילות המעצר הקבועות בחוק המעצרים במקרה נתון, ובין זכותו של המבוקש כי לא תפגע חירותו במידה העולה על הנדרש (عنيין פליקס, פסקה 15).

10. כפועל יוצא מכך, נקבע כי אף כאשר הוכרז אדם כבר-הסגרה, מוטל על בית המשפט הדיון בעניינו לבחון האם ניתן להבטיח את מטרת המעצר, ובכל זאת, את הפגיעה החשש מפני הימלטו, באמצעות אשר פגעו בהם בבקשת פחוותה (בש"פ 1897/18 היועץ המשפטי לממשלה נ' טוויל, פסקה 13 (19.3.2019)).

עוד נקבע, כי אין להוציא אדם במעצר, תוך פגיעה קשה בזכויותיו, רק משום שאין ביכולתו להפקיד סכום כסף גבוה כעโรבה לתנאי שחררו. יפים לעניינו דברים שנכתבו על ידי השופט י' טירקל בבש"פ 9694/02 רביידה נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 176:

"תחושת הצדק אינה סובלת שאדם שאינו ידו משותה להפקיד ערובה שהושתה עליו בתנאי לשחררו מן המעצר "שאר במעצר רק מטעם זה. הדבר נובע גם מעקרון המידתיות שבחוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו, שמכוחו יש להפקיד שלא להטיל ערובה בסכום מופרז בתנאי לשחרור".

11. בנסיבות המקרה דנן, חרף ההכרזה על העורר כבר-הסgebra, ועל אף קיומו של חשש מובנה להימלטותו מהדין, אני סבור, כי לא היה מקום להימנע מבחינות אפרחות שחרورو לחולופת מעצר. זאת, בהתאם לכל שլפיו אין פגוע בזכותו לחירות של מי שהוכרז כבר-הסgebra באופן שאינו נדרש לשם הגשמה התכליית העומדת בסיס עילית המעצר בעניינו.

בעניינו, העורר הוכרז כבר-הסgebra, בהסכמהו, ולאחר שזכה לכך כי אין מתקoon לערער על ההכרזה נוכח כוונתו לרצות את עונשו ולסייע את ההליך הפלילי בעניינו. לצד זאת, המעשים המិוחסים לו, אינם מעשי מרמה מהסוג הדורש תחכם רב; וכ尤לה מהעונש שהוטל עליו - אין מדובר בעבירות המנוויות על החמורות או המסוכנות שבספר החוקים.

נוספ' על כן, העתירה להורות על הכרזת העורר כבר-הסgebra הוגשה רק בחולופ' שנתיים מבקשת ההסgebra שהגישה ממשלה פינלנד - דבר שיש בו כדי להצביע על היעדר דחיפות במעצרו מאחריו סוגר ובריח; ואף בבקשת המעצר שהוגשה בעניינו, לא נתען כי קיימת עילית מעצר שענינה במסוכנות הנש��פת ממנו.

זאת ועוד, נסיבותו האישיות של העורר, ובכללן מגוריוanza כארבע שנים בישראל, כאשר שמו ומעמו ידועים לרשויות, והעובדה כי בת זוגו ושני ילדיו מתגוררים בישראל - עשויים ללמד על הקטנת החשש מפני כוונתו להימלט מאימת הדין. כמו כן, מצבו הרפואי של העורר, אשר מפהאת צנעת הפרט לא ארכיב בו - תומך אף הוא בצורך במצבת חłówות מעצר אשר תפיג את החשש מהימלטות באופן שאינו פוגע בזכותו יתר על המידה.

12. עוד מצאתי בעיר, כי אף שחזקת החפות אינה עומדת עוד לעורר, מכל מקום, מעצרו בשלב זה אינו מהווה חלק מעונש המאסר שנגזר עליו, ואף איןנו נדרשים להכריע אם מעצרו לצורך ה הסגירתו יוכחה מעונש המאסר שנגזר עליו בהתאם להוראות הדין הפינلنדי (והשוו לע"פ 3242/19 היועץ המשפטי לממשלה נ' אלציך, פסקה 4 לחווות דעתך) (18.8.2019).

בנסיבות אלה, אף שחזקת החפות אינה עומדת לו, אין בכך כדי להצדיק את הפגיעה בזכותו כאשר ניתן להבטיח את הסגירתו כאשר עד אז יהא בחłówות מעצר מתאימה.

13. לבסוף, אין בדי לקבל את הטענה שלפיה נוכח מצבו הפיננסי של העורר אין טעם בבדיקה האפשרות לשחררו לחłówות מעצר. כפי שציינתי לעיל, מצבו הכלכלי של העורר אינו יכול, כשלעצמו, להצדיק את הותרתו במעצר, מקום בו ניתן להפגג את החשש משחרורו בדרך אחרת.

הנה כי כן, החלטת בית המשפט המחויז, שלפיה אין מקום לבחון את אפשרות שחרורו של העורר לחłówות מעצר, נוכח העובדה כי אין ביכולתו להפקיד ערובה גבוהה כדי להבטיח את תנאי שחרורו - אינה יכולה לעמוד.

14. לאור כל האמור, מצאתי לנכון, להשיב את הדיון לבית המשפט המחויז אשר יכריע בבקשת שחרורו של עמוד 5

העורר לחולופת מעוצר, לאחר שיתקבל תסקير מעוצר בעניינו. בהחלטתו, ישקול בית המשפט האם ניתן - בהתאם לאמור בתסקיר שיתקבל - להפיק את החשש מהימლות העורר בדרך של חולופת מעוצר; וכן יבחן באופן בלתי אמצעי את המפקחים שiomלצו על ידי שירות המבחן, ויקבע תנאים מגבלים נוספים להבטחת התיאצבותו של העורר לשם הסגرتו.

15. סיכומו של דבר, העורר מתקבל חלקית, באופן שאינו מורה על השבת הדיון בעניינו של העורר לבית המשפט המחויז, אשר ידוע באפשרות שחרור העורר לחולופת מעוצר בפיוקו אלקטרוני ובתנאים נוספים, לאחר שיתקבל תסקיר מעוצר כאמור.

ኖכח האמור לעיל, ובפרט בשים לב למצבו הרפואי של העורר, שירות המבחן מתבקש להגיש תסקיר בעניינו בבית המשפט המחויז, לא יותר מאשר ביום 16.8.2020.

ניתנה היום, ט' באב התש"ף (30.7.2020).

שפט